

PROLOGAS

Ketvirtadienis

BE ŠUNS NIEKAS NEBEBUVO TAIP, KAIP ANKSČIAU.

Morisas, žinoma, buvo mažas šunsnukis. Pusiau mopsas, pusiau dievai žino kas, bet kasdien šmirinėdamas po laukus niekuomet nepraleisdavo progos iki kaklo išsiterlioti karvių mėšlu. Didžiąją gyvenimo dalį praleido stengdamasis apuostyti kiekvieną tvoros stulpą, grumtelį žolėje ar besiganančią avį – net kai sulaukė keturiolikos metų ir jo kailis beveik visai pražilo. Kiekvieno pasivaikščiojimo metu Rodžeris Karveris dažniausiai praleisdavo šaukdamas ant šuns, gelbėdamas jį arba nešdamas namo, nes trumpos jo kojytės greitai pavargdavo. Morisas buvo tapęs kone karališka rakštimi sėdimajoje.

Bet ko tik neatiduočiau, kad galėtų jį susigrąžinti.

Rodžeris atsiduso – kiek dramatiškiau, nei ketino. Vakaro oras buvo tirštas nuo dulkių, o po batais girgždėjo ne-

seniai nupjautų kukurūzų ražienos. Kairėje laukai driekėsi ištisas mylias – šviesūs ir platūs, o nusimetę visą tą svorį, dabar, regis, alsavo su palengvėjimu. Dešinėje stūksojo miškas – tamsus, senas; medžiai liepsnojo geltonais ir rudais atspalviais. Ruduo jau buvo kaip reikiant įsisiūbavęs ir regėjos, kad bus šaltas. Gyveno šioje pasaulio dalyje jau pakankamai ilgai, kad perprastų metų laikus, – net čia, Rytų Anglijoje, kur klimatas toks liūdnei pagarsėjęs ir nenuspėjamas.

– Nekokia nuotaika, ar ne? – prabilo kokiais penkiais žingsniais nuo jo atsilikusi Selė. Žodžiai nuskambėjo kaltinamai, o žvilgtelėjęs per petį į jos surūgusią veido išraišką, Rodžeris suprato, kad būtent to ji ir siekė. Jis pajuto staugų pykčio, gal net neapykantos, antplūdį, tačiau susivaldė. Instinktyviai ėmė žvalgytis šuns, bet prisiminė, kad Moriso nebėra, ir pasijuto, lyg kas plaktuku būtų tvojęs per širdį. Jo niekada nebebus.

Kvailas mažas bastūnas.

– Man viskas gerai, – atsakė ir pats suprato, kad balsas nuskambėjo agresyviai.

– Taip, tau *viskas gerai*, – itin sarkastiškai atšovė ji. – Tau visada *viskas gerai*.

Kaip jie pasiekė tokį tašką – jis ir Selė? Jie kartu dar tik septynerius metus. Tiek laiko tikrai neužtenka, kad santykių pamatai spėtų supūti. Abu buvo dar jauni, jam prieš kelis mėnesius suėjo trisdešimt penkeri, o jai tiek sueis dar po kelių mėnesių; turėjo gerus darbus, vaikų neturėjo, bet jiems jų ir netrūko. Prieš akis – visas pasaulis, ir jie abu taip troško viską iš jo semti. Morisas buvo vienintelis jų įsipareigo-

jimas – tas senas šuo, vienintelis juos ribojęs dalykas. Kai jo nebeliko, jiems vėl viskas įmanoma.

Bent jau taip mano Selė.

– Žiūrėk, – tęsė ji. – Pats sakei, kad jis kenčia. Kad atėjo laikas.

Jiedu artėjo prie laukugalio, kur grėsė išsisukti kulkšni klupinėjant tarp kieto dirvožemio grumstų. Priekyje, ten, kur dirva ribojosi su mišku, buvo sukalti laipteliai, skirti perlipti per tvorą, – Rodžeris žinojo, kad kažkur ant jų tebėra išraižyta *Rodž+Selė+Morisas amžinai*, – jiedu išgremžė tą užrašą Selės buto raktu, kai dar buvo tik pradėję susitikinėti.

– Žinau, – atsakė jai Rodžeris. – Viskas gerai. Juk sakiau, kad viskas gerai. Ką dar nori, kad pasakyčiau? Kad nužudei mano šuni?

Žodžiai išsprūdo jam iš lūpų anksčiau, nei spėjo prikąsti liežuvį, tad jų atsiimti nebebuvo kaip. Jis išgirdo, kaip Selė giliai įkvepia, tad pasiruošė neišvengiamam barniui. Neišgirdęs jos atsakymo atsigręžė ir pamatė, kad ji sustojo. Saulė dar nebuvo nusileidusi, jos atspindžius matė Selės akyse, kuriose susitvenkusios ašaros dabar raižė griovelius dulkėtuose moters skruostuose.

– Iš tiesų taip manai? – paklausė ji.

Rodžeris gūžtelėjo pečiais, atsikrenkštė. Ištiesęs ranką palietė laiptelius, mediena buvo drėgna.

– Ne, – atsakė. – Bet primygtinai tai siūlei. Įkyriai piršai tą mintį. Galima buvo operuoti. Gal dar būtų gyvenęs ne vienus metus.

Selė papurtė galvą, ji stovėjo apglėbusi save taip stipriai, kad jos paltas dabar atrodė lyg tramdomieji marškiniai.

– Jis merdėjo, – prabilo ji. – Veterinaras taip sakė. Aš maniau... Neverčiau tavęs. Maniau, kad ir tu to norėjai?

– *Tu* to norėjai, – atrėžė Rodžeris. – Visada to norėjai. Tiesiog troškai juo atsikratyti.

Jis laukė prašymų, atsiprašymų, pasiteisinimų. Bet vietoj to jos veide liūdesį pakeitė kai kas kita.

– Eik velniop, Rodžeri, – teištare ji.

Taip tarusi apsisuko ir nuėjo, klupinėdama savo guminiiais batais.

– *Ką?* – Rodžeris kone užspringo tai sakydamas. – Ne, tai *tu*, kale, eik velniop.

Jis nususuko, užlipo laipteliais ir prasibrovė pro kitoje pusėje augančius gudobelių krūmus. Žengė tris žingsnius į kaimyninį lauką – pyktis pulsavo galvoje su kiekvienu širdies dūžiu, dangus, regis, šokčiojo kartu, – kol galiausiai prisivertė sustoti.

– Šūdas, – sumurmėjo.

Jis pyko ant Selės, nes ši buvo teisi. Morisas iš tiesų buvo ant mirties slenksčio. Taip, jie galėjo jį perpjauti ir išpjauti tiek vėžio, kad jis galėtų gyventi, bet būtų nuolat kentęs skausmą ir jam būtų reikėję kasdien duoti vaistų – ir tai tik tuo atveju, jei būtų išgyvenęs operaciją ir pooperacinį laikotarpį. Tas vargšelis jau net nebematė ir paeidavo vos kelis žingsnius. Jis nugyveno nuostabiausią gyvenimą; ji buvo teisi – jam tiesiog atėjo laikas.

Tolumoje pasigirdo nusivylimo kupinas Selės šūksnis. Šį kartą jis jos nekaltino. Išties elgėsi kaip kvailys.

– Šūdas, – pakartojo ir apsisukęs nusigavo atgal prie laiptelių. – Sele! – šūktelėjo. – Sele, palauk, atleisk man.

Jos niekur nesimatė, taip nutolti būtų suskubusi tik bėgte. Rodžeris nulėkė paskui, grumstai vis painiojosi po konomis, tad atrodė, kad bėga sapne ir nejuda iš vietos. Jis pažvelgė žemyn, kad susigaudytų, į kurią pusę pasukti, tad vos nepraleido pro akis balto šmėstelėjimo kairėje, tarp medžių.

Rodžeris sustojo, bet vienintelis garsas, kurį girdėjo, buvo jo širdies plakimas. Sekundę pamanė, kad jam bus pasirodę, bet dar kartą pažvelgęs į su laukais besiribojantį mišką ir vėl kažką išvydo. Kažkoks baltas, greitai judantis siluetas.

– Sele! – šūktelėjo jis. Kodėl, po velnių, ji nuėjo į tą pusę? Ten net ne miškas, tik senų medžių priaugęs ruožas, besidriekiantis nuo jų kaimo žemyn link Beklso; pro tankias jų šakas šykščiai skverbėsi paskutiniai dienos spinduliai. Naktis jau atsėlino tarp medžių, ir dabar gumbuotais kamienais šliaužė šešėliai. Rodžeris drebėjo su savo „Barbour“ striuke.

Tiesiog palik ją, – pagalvojo. – Pati ateis į protą.

Bet tuojau pat susiprato klystęs, nes kuo ilgiau neatsiprašys, tuo bus blogiau.

– Sele! – dar kartą sušuko jis, braudamasis link neaukšto pylimo ir griebdamasis šakos. Jis įlindo į keroto kukmedžio pavėsj, ir oras iškart tapo dešimčia laipsnių vėsesnis. Kur ji pradingo?

Jis atsargiai žengė per šaknis, mirksėdamas nuo akių braukė javapjūtės dulkes ir mėgino susivokti staiga užklupusioje prieblandoje. Štai ir vėl šmėstelėjo kažkas balto, tačiau tik akimirksnį.

– Žinau, kad jį mylėjai, – ištarė Rodžeris, nors jo žodžius girdėjo vien medžiai. – Ir jis tave mylėjo. Atsiprašau dėl visko, ką pasakiau, aš vis dar nusiminęs.

Atrodė, kad girdi ją sušnabždant atsakymą, o galbūt ir jos balsą užgožė gniuždantis, virš galvos pakibęs šakų ir lapų svoris. Kiek padvejojęs, Rodžeris apsisuko. Laukas atrodė toliau, nei įsivaizdavo jį esant, o aplink per tamsu. Jam niekada nepatiko miškai, nuo tada, kai vaikystėje pasiklydo Tetforde per mokyklos ekskursiją – klaidžiojo ten mažiau nei valandą, bet kai tau devyneri, ir toks laikas ganėtinai ilgas. Niekur kitur nesijauti toks mažas, kaip tarp medžių, ir niekur daugiau – toks pažeidžiamas.

– Žinai, ką pasakysiu, – tarė jis ir vėl žengė į priekį. – Mums reikia atokvėpio. Pamėginkime rasti šiek tiek laiko ir išvažiuokime kur nors.

Po batu garsiai tarsi pistoleto šūvis trakstelėjo šakelė. Jis griebėsi už krūtinės, nes pasirodė, kad tuoj iššoks širdis.

– Sele?

Priekyje pasigirdo dar vienas garsas, bet tai negalėjo būti Selė. Tas garsas net neskambėjo žmogiškai. Link jo sklido žemas riaumojimas, beveik šuniškas, tik garsesnis. Galbūt kažkas vedžioja šunį po mišką. Tai nebuvo įprastas maršrutas – visus tuos metus vaikštinėdami laukais jie be-

veik nieko nesutikdavo, tačiau dabar aplink vyko daugybė statybų ir šiuo keliu nuolat vaikščiojo nepažįstami žmonės.

Jis ėjo toliau, ramstydamasis į didžiulius medžių kamienus, kad nepargriūtų, nes žemė čia darėsi vis nelygesnė. Kartkartėmis jam prieš akis sušmėžuodavo Selės paltas, ir dabar su kiekvienu žingsniu jis buvo vis arčiau. Ji sėdėjo. Galbūt *gulėjo*. Tikėjosi, kad laukia jo. Galbūt jiedu apsikabins, atsiprašys vienas kito, o paskui keliaus namo. Galbūt tai iš tiesų gali būti ko nors naujo pradžia, savotiška laisvė. Su šia mintimi Rodžeris įžengė į saulėlydžio spindulių nutviekstą properšą ir pajuto, kaip užplūsta palengvėjimo banga – tokia, kuri net panašesnė į džiaugsmą.

Tai truko neilgai.

Jis nulipo nuo kitos šaknies, storos kaip medžio kamienas, ir staiga pamatė ją visiškai šalia.

Bent jau dalį jos.

Iš už paparčio krūmo stirksojo ranka balta rankove. Ji virptelėjo, ant žemės gulinti plaštaka sutrūkčiojo, tarsi kviesdama jį. Dabar, stovėdamas, aiškiai girdėjo tą keistą garsą – kažkokį drėgną, kažkokį *traškantį*.

Jis pravėrė burną norėdamas ištarti Selės vardą, bet plaučiuose, regis, nebebuvo oro – tik dulkės. Viena ranka pasirėmęs į medį, žengė žingsnį į šalį, paskui dar vieną, ir su kiekvienu žingsniu merginos siluetas ryškėjo – alkūnė, žastas, petys, kaklas.

Iš pradžių nesuprato, kas ten, ant jos odos, nes miško šešėliuose tai atrodė kaip rašalas. Tik žengęs dar vieną žingsnį pamatė, kad palto atlasas kruvinas – kraujas toks ryškiai

raudonas, kad atrodė netikras. Tai ir buvo pirma jam į galvą šovusi mintis – tai netikra, čia kažkoks triukas, *pokštas*. Net pripuolęs arčiau ir pamatęs jos veidą – atmerkta, maldaujantis, nevilties sukaustytas akis, vis dar negalėjo patikėti.

Nes tai, ką matė, buvo neįmanoma.

Ant jos kažkas sėdėjo. Kažkas didelis, susigūžęs, jo kūną dengė kuokštais susivėlęs kailis – toks tamsus, kad atrodė, jog tai vien dūmų ir šešėlių gniužulas. Keista gumburo formos galva akimirksniui pakilo, pro nelygias šnervių skylutes padaras šniurkstelėjo oro. Tada jo snukis įsirėmė į Selės krūtinę, priversdamas ją kniurktelėti.

Ne.

Ši baimė nebuvo panaši į nieką, ką Rodžeris buvo kada nors gyvenime jautęs, tarsi kažkas gyvo kirbėtų jo viduje – kažkas šalto ir tamsaus. Selė žiūrėjo į jį, pravėrusi burną, ir net miško prietemoje Rodžeris galėjo išvelgti kruvinomis lūpomis tariamą žodį.

Prašau.

Ji kilstelėjo ranką, o tas gyvis vėl prispaudė ją savo letena. Ji pabandė dar kartą, tarsi tikėdamasi, kad Rodžeris ją sugriebs ir atitrauks.

Jis to nepadare. Negalėjo.

Padaras – šuo, tikriausiai *medžioklinis*, vėl pakėlė galvą ir atsigręžęs pažvelgė pro medžius. Jo akys buvo kaip du sidabriniai centai, pilnos tik alkio ir mirties.

Tačiau žemiau iššiepti nasrai atrodė kone žmogiški. Jis uodė orą. Įsistebeilijo į Rodžerį. O apačioje prispausta Selė iš paskutiniųjų siekė jo.